

Довідка

про проведення моніторингового дослідження рівня сформованості життєвих компетентностей дітей старшого дошкільного віку та якісної підготовки до навчання у школі (ЗДО «Вишенька» у 2021-2022 н.р.)

Відповідно до ст.7 Закону України «Про дошкільну освіту», інструктивно-методичних рекомендацій МОН від 10.08.2021 р. №1/9-406 «Щодо окремих питань діяльності закладів дошкільної освіти у 2021/2022 навчальному році», спрямовуючи освітній процес на реалізацію вимог Базового компонента дошкільної освіти, програми розвитку «Українське дошкілля» та їх наступність зі стандартами початкової школи, з метою забезпечення якісного рівня підготовки дітей до навчання в школі в жовтні 2021 року проведено моніторингове дослідження рівня сформованості життєвих компетентностей дітей старшого дошкільного віку (перше оцінювання).

Перевірка рівня сформованості життєвих компетентностей дітей старшого дошкільного віку охоплювала наступні питання:

1. Аналіз рівня засвоєння програмових вимог вихованцями старшого дошкільного віку;
2. Відповідність рівня знань дітей вимогам Базового компоненту дошкільної освіти, програми розвитку дітей дошкільного віку «Українське дошкілля»;
3. Підвищення якості освітньо-виховного процесу відповідно до потреб сьогодення.

Оцінка рівня засвоєння дітьми програмових вимог проведена на основі систематичних спостережень за освітньо-виховним процесом у групі, аналізу діяльності дітей на заняттях, результатів предметно-практичної діяльності у повсякденному житті дошкільників.

У ЗДО «Вишенька» у 2021-2022 н.р. функціонує одна група старшого дошкільного віку, в якій виховується 18 дітей.

Вся освітньо-виховна робота проводиться педагогами на засвоєння дітьми знань, умінь і навичок відповідно вимог Базового компонента дошкільної освіти, програми «Українське дошкілля», інструктивно-методичного листа «Про організовану і самостійну діяльність у дошкільному навчальному закладі», методичних рекомендацій щодо організації освітньо-виховного процесу з дітьми старшого дошкільного віку та інших нормативних документів в галузі дошкільної освіти. Високий рівень організації роботи педагогів сприяє засвоєнню дітьми програмового матеріалу, формує готовність дітей до систематичного навчання та шкільного життя.

Освітній процес із старшими дошкільниками забезпечують педагоги: Токмина Надія Іванівна та Нерода Людмила Леонідівна, які добре володіють змістом Базового компонента дошкільної освіти здійснюють перспективно-календарне планування за режимними моментами із врахуванням ліній розвитку.

Успішність забезпечення взаємодії визначається цілою низкою чинників, що створюються педагогічно грамотно організованим розвивальним, освітньо-виховним середовищем, яке відповідає психологічним і фізіологічним особливостям та фізичним можливостям дітей.

При підготовці дітей до навчання в школі забезпечується єдність виховання та навчання, реалізуються вікові можливості дітей через різні види діяльності - гру, спілкування, конструювання художню діяльність тощо, що надають вихованцям всі умови для кращої самореалізації.

Результати, отримані під час вивчення освітнього процесу в старшій групі «Чомучки» свідчать про те, що робота ведеться на належному рівні. Процеси життєдіяльності протягом дня здійснюються відповідно до режиму дня, інтересів та запитів дітей.

Змістом Базового компонента дошкільної освіти визначено освітні лінії, що

забезпечують засвоєння дитиною способи розвитку, набуття нею знань, умінь і навичок. При проведенні моніторингу знань було охоплено 14 дітей, старшого дошкільного віку.

З метою проведення цілеспрямованого обстеження рівня засвоєння програмового матеріалу дошкільниками відповідно до 7 освітніх ліній Базового компонента вихователям було запропоновано оцінити досягнення дітей старшого дошкільного віку за картками компетентностей, що дало можливість повноцінно вивчити особливості розвитку вихованців та рівень підготовки до навчання у школі.

Освітня лінія «Особистість дитини»

Фізичний розвиток дитини реалізується через фізичну активність. Отже, одним з важливих показників компетентності дитини є зрілість її фізичної активності, що характеризується розвитком м'язово-рухової та предметно-практичної вмінності дитини. Слід відмітити, що пріоритетним завданням дошкільного закладу є належна організація фізичного виховання, систематично і планомірно здійснюється фізкультурно-оздоровча робота в групах. У режимі дня витримані в часі і вимогах щоденні фізкультурні заняття у залі та на свіжому повітрі, піші переходи за межі закладу. Поряд з традиційними груповими заняттями значна увага приділяється індивідуальній та підгруповій роботі з дошкільниками. Ранкова гімнастика, заняття в залі, фізкультурні розваги, спортивні свята плануються і проводяться відповідно до вікових та індивідуальних особливостей дітей.

Проведена діагностика виявлення набутих компетентностей ціннісного ставлення до власного здоров'я свідчить про те, що орієнтування в ознаках статевої належності та оперування займенником «Я» з вирізненням себе з поміж інших (60%). Це свідчить про не зовсім достатню сформованість самосвідомості, про вміння співвідносити «хочу», «можу», «буду» та орієнтування в своїх правах та обов'язках, що характеризує середній ступінь психологічної зрілості дошкільника, спритно виконують основні рухи – 55.5% вихованців. Правил безпечної життєдіяльності дотримуються та володіють навичками безпечного поведіння – 77.7% дітей. Це свідчить про сформоване безпечне та чуйне ставлення до себе, однолітків та оточуючих.

Як показав аналіз, завдяки ефективній та цілеспрямованій проведеній роботі педагогів, прослідковується зацікавленість вихованців до збереження свого фізичного здоров'я, ціннісно-емоційного ставлення до виконання оздоровчих процедур, діти фізично здорові, але не всі володіють технікою виконання основних рухів (дещо нижчий рівень фізичної активності у двох дітей).

Освітня лінія «Дитина в соціумі»

Позитивних результатів досягнуто із забезпечення освітньої лінії «Дитина в соціумі». Адже усвідомлення самої себе приходить до людини через ставлення до неї інших людей. З огляду на результати спостереження за старшими дошкільниками визначальна роль сім'ї в розвитку дитини підтверджена: 90% дошкільників усвідомлюють поняття «сім'я», «рід», «родина» поважаючи своїх рідних. Дотримуються моральних норм та взаємин між представниками протилежної статі, будують стосунки з однолітками на принципі толерантності 78% вихованців старшої групи. Зрозуміло, що ставлення один до одного формується частіше у дітей з позитивним емоційним досвідом взаємодії з оточенням.

Результати моніторингу свідчать, що діти старшого дошкільного віку мають уявлення про нашу державу, володіють знаннями про свої права та обов'язки,

також знають назву свого міста, вулиці, називають найбільші міста України. У дошкільників спостерігається прояв гідного вчинку, гордість за свою поведінку. Як показали результати роботи, педагоги ставляться до дитини не з позиції над нею, а з позиції поряд та разом з дитиною. Педагоги й діти є рівноправними учасниками освітньо-виховного процесу.

Освітня лінія «Дитина у природному довкіллі»

Як показує аналіз, виховання в дошкільників любові до рідної природи починається з розвитку їх сенсорних відчуттів, формування системи знань про об'єкти та явища природи. Згідно з результатами спостереження, більша половина старших дошкільників (72,2%) обізнані з природним середовищем планети Земля та Всесвітом як цілісним організмом. Майже 77.7% дітей знають про необхідність дотримання людиною правил доцільного природокористування. Дошкільники мають достатні знання про Космос, називають елементи видимого космосу (місяць, зорі, сонце). 83.3% дошкільників мають знання про неживу природу, встановлюють причинно-наслідкові зв'язки сезонних змін в природі, знають явища природи, пори року та їх послідовність. Діти називають та розрізняють домашніх тварин -100%, розпізнають дерева – 83,3%, називають будову рослини (стебло, листя, квіти) – 83,3%, знають властивості повітря, води і ґрунту – 72,2%, 83,3% дошкільників сформовані навички піклування про збереження, догляд та захист природного довкілля.

Освітня лінія «Гра дитини»

Належна робота у розвитку творчих здібностей дітей, самостійності, ініціативності, організованості в ігровій діяльності та формування у них стійкого інтересу до пізнання довкілля і реалізації себе в ньому відводиться освітній лінії «Гра дитини». Найефективніше процес соціалізації в дошкільному дитинстві здійснюється через гру, оскільки вона є провідним видом діяльності дітей дошкільного віку.

Як показав результат моніторингу старшої групи «Чомучки» 88,8%--вище середнього рівня розвитку свідчать про те, що ігрова діяльність позитивно сприяє вихованню гармонійно розвинутої особистості, бо містить у собі багато можливостей інших видів діяльності - навчальної, трудової та спілкування. Дошкільнята зацікавлено ставляться до ігрової діяльності, дотримуються моральних норм та правил гри, намагаються бути справедливими.

За результатами моніторингу, можна сказати, що ігрова діяльність позитивно сприяє вихованню гармонійно розвинутої особистості, так як гра містить у собі багато можливостей різних видів діяльності та спілкування.

Освітня лінія «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»

Дана освітня лінія Базового компонента дошкільної освіти передбачає сформованість доступних для дітей дошкільного віку уявлень, еталонів, що відображають ознаки, властивості та відношення предметів і об'єктів навколишнього світу.

В результаті моніторингового дослідження було з'ясовано, що рівень розвитку сенсорно-пізнавальної компетенції дошкільників залишається на середньому рівні. Серед дошкільників мають достатній рівень 16.6% та – 61.1%-середній рівень. Дані свідчать про те, що діти розрізняють геометричні фігури, легко орієнтуються на площині. Оперують старші дошкільники і математичними процесами: вміють лічити, класифікувати, лічать в межах 10, не всі розуміють склад числа, розв'язувати прості задачі і приклади, вимірювати і співставляти

предмети (27,7%). Вихователі вчать дітей оперувати геометричними фігурами, числами, стимулюють увагу, пам'ять, логічне мислення. Набуті знання з допомогою дорослого дошкільники використовують в повсякденному житті. Широко застосовує вихователь Токмина Н.І. ігри інтелектуального спрямування, що сконцентровують увагу, розвивають швидкість мислення.

Освітня лінія «Мовлення дитини»

Належна увага приділяється освітній лінії «Мовлення дитини», яка передбачає засвоєння дитиною культури мовлення та спілкування, елементарних правил користування мовою у різних життєвих ситуаціях.

У групі визначається не зовсім позитивна динаміка щодо вільного володіння основними комунікативними навичками, вмінням ініціювати і підтримувати відповідний діалог, будують речення із причинно – наслідковим зв'язком (27,7%). Організуючи різні форми роботи, вихователі створюють умови для активного спілкування дітей, обміну думками. Так, 55.5% - складають розповіді за картиною, багато уваги приділяють розвитку зв'язного мовлення, як діалогічного, так і монологічного. Поряд з цим слід зазначити, що діти зазнають труднощів при складанні описових розповідей та з власного досвіду, вживанні синонімів, слів-порівнянь, 49.9% дітей мають вади мовлення.

Освітня лінія «Дитина у світі культури»

Базовий компонент дошкільної освіти засвідчує, що кожна дитина розвивається, реалізується і самовизначається як особистість, ознайомлюючись з надбаннями матеріального та духовного світу, набуваючи навичок помічати корисне і прекрасне, долучаючись до його створення.

Розвиваюче мистецьке середовище забезпечує самовияв дитини в образотворчій діяльності: малюванні, ліпленні, аплікації під керівництвом педагога як на заняттях, так і в повсякденному житті. Тому на заняттях з ліплення використовується солоне тісто, пластилін. Під час роботи на заняттях з ліплення, самостійній художній діяльності у малят розвивається творча уява, естетичне сприйняття виконаної роботи. Дитячі роботи з аплікації і художньої праці дошкільнята створюють як на спеціально організованих заняттях, так і у повсякденному житті.

Перегляд, вивчення та аналіз дитячих робіт, бесіди з дітьми показують, що у дошкільників достатній рівень сформованості образотворчих навичок і вмінь.

Вихователі Токмина Н.І. та Нерода Л.Л. частково ознайомлюють дошкільників з різними нетрадиційними техніками малювання, використовуючи для цього різні матеріали: фарби, фломастери, кольорову сіль, м'ятий папір, покидьковий матеріал, тощо. Оволодіваючи навичками художньо-естетичного розвитку дошкільники правильно тримають пензель, олівець, вибирають кольорову гаму дошкільнят, ліпять з цілого шматка глини та користується стекою. У старших дошкільників наявна самооцінка, бажання оцінювати малюнки однолітків.

Музичний керівник Луцюк В.М. проводить різні види занять, з метою розвитку музичних здібностей: традиційні, тематичні, інтегровані, домінуючі.

Система роботи музично-естетичного виховання в ЗДО спрямована на розвиток музичних здібностей, становлення усіх основних форм музичної діяльності: слухання музики, музично-ритмічні рухи, співи, ігри та розвиток творчості у всіх видах музичної діяльності.

Усі діти мають бажання співати, 77.7% відсотки вихованців закладу відповідно віку розуміють сучасну музику та український фольклор. Програмові завдання з музичного виховання засвоєно дітьми на достатньому рівні, про що свідчить перегляд музичних занять, святкових ранків, розваг.

Узагальнені результати психолого-педагогічного обстеження та рівень засвоєння вихованцями знань, розвиток їх умінь і навичок відповідно програмових вимог свідчать, що не всі діти готові долати перші труднощі шкільного життя. Аналізуючи моніторинг знань, умінь, навичок за лініями розвитку в групах старшого дошкільного віку слід відмітити, що слід звернути увагу на такі освітні лінії, як: «Особистість дитини», «Мовлення дитини», «Дитина у світі культури». Узагальнюючи результати моніторингового дослідження, необхідно активізувати роботу педагогів на вдосконалення та виправлення виявлених недоліків та проблем, а саме:

- продовжувати вдосконалювати роботу з систематичного впровадження здоров'язберігаючих технологій, залучаючи вихованців до різних заходів фізкультурно-оздоровчого спрямування;
- продовжувати формувати стійкий інтерес до застосування інноваційних технологій під час музичної діяльності з дошкільниками;
- всебічно підтримувати активність кожної дитини, створювати умови для розвитку обдарованості, творчості;
- продовжувати роботу над розвитком пасивного та активного словника дітей в різних видах діяльності;
- вихователям старших груп надавати перевагу індивідуальним формам роботи у різних напрямках з дітьми в II пол.дня, які частково відвідують дошкільний заклад;
- продовжувати співпрацю зі школою, щодо стійкої мотивації дошкільників вчитися.